

Gülmek İsteyen Okusun

– erhantigli · 25 Kasım 2020

ŞAKAKLARA YAĞAN KAR

Ben Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeniyim. Türk dili ve edebiyatla ilgili o kadar ilgi çekici olaylar oluyor ki, bunlar bana “Güleriz ağlanacak halimize” dedirtiyor. Geçenlerde okula gitmek için yola çıkmıştım. Komşunun çocuğu kendisini anaokuluna götürecekt arabaya binerken, işe gidecek babasına el salladı. Annesi çocuğunu, “Babana bay bay desene oğlum” diye zorladı. Oysa bizim, “Güle güle”, “Hoşça kal” gibi ne güzel sözlerimiz vardı. Gülmeyi, hoşluğu dile getiriyordu bunlar; karşımızdaki kişinin gülmesini hoş olmasını istiyordu. Peki bay bay sözü ne yapıyor yapmacıklık ve özentiden, yabancılaşmadan başka? Okulda derse girdim. Namık Kemal’in “Zavallı Çocuk” adlı eserini işleyeceğiz. Önce bir yoklama yapayım dedim. Tembel bir çocuğa Namık Kemal’in kim olduğunu sordum. Dudak bükerek, “Adı yabancı gelmedi hocam. Görsem tanırım” demesin mi!

“Ne yazık ki göremezsin. Uzun yıllar önce öldü” dedim.

Delikanlı üzüntüyle başını salladı:

“Allah rahmet etsin!”

Bir başka öğrenciyi kaldırdım. Namık Kemal’in hangi eserini işleyeceğimizi sordum. Bir cevap veremedi. Oysa birkaç gün önceden konuyu hazırlamalarını söylemişim. Hayırsever bir arkadaşı eğilerek, “Zavallı Çocuk! Zavallı Çocuk!” diye fısıldayıp kopya vermeye başladı ama bunu duymayan zavallı çocuk put gibi duruyordu hâlâ.

Gülerek şöyle dedim:

“Arkadaşın seni ayıplıyor, sana zavallı çocuk diyor bak.”

“Niye hocam?”

“Namık Kemal gibi bir vatan ve hürriyet şairinin eserini bilemediğin için seni zavallı çocuk olarak görüyor da ondan!”

Bir başka sınıfta Cahit Sıtkı Tarancı’nın “Otuz Beş Yaş Şiiri”ni inceleyecektik. Bir öğrenciyi kaldırıp şiiri açıklamaya başladım. Öğrenci şiirin, “Şakalarım kar mı yağdı ne var?” mısraına gelince durdu. Ona ipucu vermek için, “İnsanın şakaklarına kar yağınca ne olur?” diye sordum. “Üşür efendim!” demesin mi... Ağaran şakaklarımı göstererek, “İyi ama ben üşümüyorum ki” dedim.

Zeki bir öğrenci gülerek şöyle dedi:

“Arkadaşımızın bu cevabından sonra üşümüşsünüzdür.”

Bir öğrencimi tahtaya kaldırmış, şiir açıklıyordum. Şiirde geçen, “yâr” kelimesinin ne demek olduğunu bilemedi. Kızdım. “Bir de genç olacaksın. İnsan genç olur da bu kelimenin ne demek olduğunu bilemez mi? Otur, öğren de öyle gel” diye bağırdım.

Ya bir arkadaşı söyledi ya da ilham geldi. Öğrenci oturmaya hazırlanırken, “Sevgili hocam” diye bağırdı.

Ama bunu öyle söylemişti ki, beni sevgili yapmış, “Sevgili, hocam” demesi gerekirken, “sevgili hocam” demişti. Sınıfta bir kahkaha koptu.

Bozuntuya vermedim, gülerek:

“Son anda bildin. Aferin sevgili öğrencim” dedim.

İşte böyle, öğrencilerimiz her zaman kızdırmazlar bizi. Arada sırada da olsa böyle güldürenler de olur.

Yoksa öğretmenlik çekilmez.

Bir başka gün de, ne zaman aklıma gelse güldüğüm, “güleriz ağlanacak halimize dedirten bir olay oldu. Hatırladıkça acı bir gülüş yerleşir dudaklarıma.

Ders işlerken öğrenciler hep bir ağızdan “Oley!” diye bağırdılar. Şaşırdım, niye böyle bağırdıklarını sordum. Çok normal bir şey yapmışlar gibi gülerek:

“Kar yağıyor hocam” dediler.

“Ne oluyor kar yağarsa, niye seviniyorsunuz bu kadar?”

“Kar yağarsa okullar tatil olur. Onun için seviniyoruz.”

Ben kendi kendime, “Eskiden sizin yaşlardayken biz sevincimizi yaşa, yaşasın diye belirtirdik. Bu yabancı kaynaklı oley de nereden çıktı?” diye mırıldandım.

Öğrenciler kendi âlemlerindeydi. Beni dinlemediler bile. İçlerinden biri:

“Siz sevinmediniz mi hocam?” diye sordu.

Ben de ortama uydu, onlara onların diliyle cevap verdim:

“Herıld yani!”

Teneffüsteydik. Baktım bir kız öğrenci arkadaşlarını başına toplamış, heyecanla onlara bir şey anlatıyor. Yanlarına yaklaşıp ne olduğunu sordum. Filiz adlı öğrenci şöyle dedi:

“İngilizce öğretmenimiz ders anlatırken arkadaşlarımız dinlemedi, gürültü yaptılar. Öğretmen kızdı, niye dinlemediklerini sordu. Hep bir ağızdan, ‘Dinliyoruz’ dediler.

‘Şimdi dinleyip dinlemediğinizi anlayacağım, dedi öğretmen. Stendap piliz!’ diye bağırdı. Bütün arkadaşlarımız şaşkın şaşkın birbirlerine baktılar. Ben ayağa kalktım.

Öğretmen beni tebrik etti, ‘Aferin, dedi. Stendap pilizin lütfen ayağa kalkın demek olduğunu anlayıp bir tek sen ayağa kalktığın için sana on veriyorum.’

Oysa ben, öğretmenimizin, sen kalk filiz, dediğini sanmıştım!”

Bu olay okullardaki yabancı dil öğretiminin acıklı halini gözler önüne seriyor.

Ben de liseyi bitirdiğim yıl turistik bir yöreye gitmiştim. Çantamı dışarıda bırakıp bir mağazaya girdim.

Tam o sırada bir turist geldi, çantamı satılık sanarak tezgâhtara fiyatını sordu. Ben, “o çanta benim” demek istedim ama turist nedense gülmeye başladı. Tezgâhtara turistin niye güldüğünü sordum. Adam,

“Nasıl gülmesin, dedi. Sen, o çanta benim diyeceğin yerde, ben çantayım, dedin.”

Yabancı dilde biz böyle çantayız işte!